

نام خانوادگی:		نام: نام خداوند علم و قلم		نام درس: فارسی دهم	
نام پدر:		اداره ی آموزش و پرورش		تاریخ:	
پایه:		دبیرستان		زمان آزمون:	
نام دبیر:		سال تحصیلی		سوالات ارزشیابی نوبت اول سری ۸	
				نمره با عدد:	
				نمره با حروف:	
ردیف	بارم				
۱	واژه‌های مشخص شده را معنا کنید: الف) <u>در حال</u> سی دینار فرستاد. ب) و سحر در کنار <u>پیشه</u> ای، خفته. پ) گر در طلبش ما را رنجی برسد <u>شاید</u> . ت) بالای پله ها ایستاده بود و <u>بر و بر</u> نگاه می کرد.				
۲	برای هر یک از موارد زیر یک مترادف بیاورید. الف) نقّاشی: ب) میان دو کتف:				
۳	واژه های زیر را از نظر ساختمان بررسی کنید. (ساده، وندی، مرکب، وندی مرکب) الف) گلبن: ب) دانش پژوه				
۴	یک واژه املایی درست را از داخل کمانک، برای جای خالی انتخاب نمایید : الف) نگاهش آرام و حرکاتش و زندگانی اش (بی تلاطم - بی تلاطم) بود و خیالش تخت. ب) این قصه در میان دو ضد جمع بود: هم (فرقت - فرغت) بود و هم وصلت.				
۵	نادرستی‌های املایی را در گروه واژگان زیر بیابید و درست آن را بنویسید. « باد سبا و نسیم - محراب نماز - حامل سرمایه- قرابت و خویشاوندی- مدحوش و سرگشته- حزیض و پستی- حقه و جعبه- رستن از مخممه - انهار و جوی‌ها- غرض و وام - صدیق و راستگو»				
۶	در عبارت زیر یک ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی شناسایی کنید. « ای تو رمه سپرده به چوپان گرگ طبع / این گرگی شبان شما نیز بگذرد.»				
۷	نقش دستوری کلمات مشخص شده را بنویسید. (نهاد، قید، متمم، مفعول) دیروز احمد خرگوشی از پهلوی نقاشی کرد.				
۸	هر یک از واوهای متن زیر چه نوع واوی است. (حرف عطف، حرف پیوند) الف) از خم کتف و سینه بالا رفت. ب) او شتابان خط هایی درهم کشید و علفزاری ساخت.				
۹	جدول زیر را کامل نمایید. (با حفظ شخص)				
	مصدر		ماضی استمراری		مضارع اخباری
	شنیدن				

۰/۵	۱۰	نوع حذف را در جملات زیر مشخص نمایید. الف) داریوش گفت: «از بهرام چه خبر؟». ب) زیرا در میان دو ضد جمع بود: هم فرقت بود و هم وصلت.
۰/۲۵	۱۱	در متن زیر کدام واژه دو تلفظی است؟ «بله دیگر، تو این دوره و زمانه به کسی نمی‌شود اطمینان کرد، عجب روزگاری است!»
۰/۵	۱۲	جهش ضمیر را در بیت زیر توضیح دهید. چو یار نیست به تسکین خلق نتوان زیست / که دوستان اگر دل دهند، جان ندهند
قلمرو ادبی		
۰/۲۵	۱۳	حسب حال چیست؟
۰/۲۵	۱۴	با نگرش به واژه‌های زیر خط دار، عبارت‌های زیر در بردارنده چه آرایه‌هایی است؟ الف) <u>سر و زر</u> و <u>دل و جانم</u> فدای آن یاری / که حق صحبت مهر و وفا نگه دارد. ب) ما را <u>سر</u> باغ و بوستان نیست / هر جا که تویی تفرج آن جاست. پ) <u>حرف</u> هایم مثل یک <u>تگه</u> چمن <u>روشن</u> بود.
۰/۵	۱۵	دو آرایه در بیت زیر مشخص نمایید. «چه زخم چو نای هر دم ز نوای شوق او دم / که لسان غیب خوش تر بنوازد این نوا را»
۰/۵	۱۶	کدام واژه در بیت زیر ایهام دارد؟ دو معنی آن را بنویسید. «وقتی دل سودایی می‌رفت به بستان‌ها / بی‌خویشتم کردی بوی گل و ریحان‌ها.»
۰/۵	۱۷	درست و نادرست بودن آرایه‌ها را در بیت‌های زیر بررسی کنید. الف) «دلا معاش چنان کن که گر بلغزد پای / فرشته‌ات به دو دست دعا نگه دارد» (استعاره - کنایه) ب) «گل از شوق تو خندان در بهارست / از آتش رنگهای بی‌شمار است» (حسن تعلیل - تشخیص)
۱	۱۸	کتابهای زیر از آن چه کسانی است؟ الف) اتاق آبی: (ب) سیاست نامه:
۰/۵	۱۹	بیت به هم ریخته زیر را سامان دهید. «گه - از یاد - بلبل - گه جامه - دریدی - برفت - با یاد - گل - نعره زدی - تو افتادم - آنها»
۰/۵	۲۰	بیت زیر را کامل کنید: / بعد از تو روا باشد نقض همه پیمان‌ها

الف	ب
نه خدا توانمش خواند نه بشر توانمش گفت ز نوای مرغ یا حق بشنو که در دل شب	غم دل به دوست گفتن چه خوش است شهریارا چو علی که می‌تواند که به سر برد وفا را متحیرم چه نامم شه مَلک لافتی را

قلمرو فکری

(الف) گفت: درین معرکه یکتا منم / تاج سر گلبن و صحرا منم.

(ب) هر آن که جانب اهل وفا نگه دارد / خدایش در همه حال از بلا نگه دارد.

(پ) بر تالابی از خون خویش / در گذرگاه تاریخ ایستاده ای / با جامی از فرهنگ / و بشریت رهگذار را می‌آشامانی.

(ت) و اندر همه کاری داد از خویشان بده، که هر که داد از خویشان بدهد، از داور مستغنی باشد.

(ث) گفتم این شرط آدمیت نیست / مرغ تسبیح گوی و من خاموش.

(ج) فروغ رویت اندازی سوی خاک / عجایب نقشها سازی سوی خاک.

(ه) پی بردیم راه دست خودش هم نیست.

(و) روزی به در آن گرمابه شدیم که ما را در آنجا نگذاشتند.

هم رونق زمان شما نیز بگذرد
بر دولت آشیان شما نیز بگذرد
بر حلق و بر دهان شما نیز بگذرد
بیداد ظالمان شما نیز بگذرد

۱- هم مرگ بر جهان شما نیز بگذرد
۲- وین بوم محنت از پی آن تا کند خراب
۳- آب اجل که هست گلوگیر خاص و عام
۴- چون داد عادلان به جهان در، بقا نکرد
(الف) ردیف و قافیه را در بیت نخست بیابید.

(ب) دو اضافه تشبیهی در بیت های بالا بیابید؟

(پ) قالب این سروده چیست؟

(ت) کدام بیت به آیه "کلّ نفس ذائقة الموت" اشاره (تلمیح) دارد؟

۰/۵	ث) در بیت های بالا یک تضاد بیابید.	
۰/۵	بیت زیر به کدام رخداد اشاره دارد و کدام ویژگی حضرت علی را بازگو می کند؟ « به جز از علی که گوید به پسر که قاتل من / چو اسیر توست اکنون به اسیر کن مدارا »	۲۴
۰/۵	پیام اصلی هر یک از بیت های زیر چیست؟ الف) هر چه بر او تنگ گرفتند کمر بند خود را تنگ تر بست. ب) بر تیر جورتان ز تحمل سپر کنیم / تا سختی کمان شما نیز بگذرد	۲۵
۰/۲۵	مفهوم کنایی عبارت « عَلمَ کند » در بیت زیر چیست؟ « به جز از علی که آرد پسری ابوالعجایب / که عَلمَ کند به عالم شهدای کربلا را »	۲۶
۰/۲۵	حدیث «الصَّبْرُ مِفْتَاحُ الْفَرَجِ» با کدام بیت تناسب مفهومی دارد؟ الف) یعقوب، خود او را به صبر آموزگار بود. ☐ ب) زین کاروانسرا بسی کاروان گذشت / ناچار کاروان شما نیز بگذرد. ☐	۲۷
۰/۵	عبارت زیر درباره نیمایوشیج است. مفهوم آن چیست؟ « همچون مروارید در دل صدف کج و کوله ای سالها بسته ماند »	۲۸

بیت شو